

Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat
Ympäristöterveydenhuoltoyksikkö

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

lausuntopyyntö 5.2.2024, UUDELY/6277/2023

Microsoft 3465 Finland Oy:n Espoon datakeskusalueen ympäristövaikutusten arviointiselostus

Microsoft 3465 Finland Oy suunnittelee Espooseen uutta datakeskusaluetta. Hankealue on kooltaan noin 28 hehtaaria ja se sijoittuu Kehä III:n länsi-/pohjoispuoliselle Hepokorven ja Töllinmäen väliselle alueelle. Laitos toimii jatkuvasti vuoden jokaisena päivänä. Datakeskus rakennetaan ja otetaan käyttöön vaiheittain noin kahdeksan vuoden aikana. Alueen esirakentaminen kestää noin vuoden sisältäen muun muassa alueen tasausta, täyttöä ja louhintaa.

Arvioitavat vaihtoehdot:

VE0: Hanketta ei toteuteta.

VE1: Hankealueelle rakennetaan ja otetaan käyttöön neljä datakeskusrakennusta, joista jokaisella on omat varavoimageraattorit polttoainesäiliöineen. Lisäksi hankealueelle rakennetaan tarvittavat tukitoiminnot.

VE2: Hankealueelle rakennetaan ja otetaan käyttöön neljä datakeskusrakennusta. Vain yksi datakeskusrakennus varustetaan varavoimageraattoreilla polttoainesäiliöineen. Lisäksi hankealueelle rakennetaan tarvittavat tukitoiminnot.

Datakeskuksen jäähdytyksessä syntyvä lämpö on suunniteltu hyödynnettävän Espoon kaukolämpöverkostossa. Sitä varten rakennetaan lämpöpumppulaitos.

Datakeskusalue sijaitsee noin 3,5 kilometrin etäisyydellä Espoon keskuksesta. Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat noin 100 metrin etäisyydellä hankealueesta, päiväkotia noin 250 metrin etäisyydellä, koulu noin 650 metrin etäisyydellä ja Jorvin sairaala noin 700 metrin etäisyydellä. Oittaan virkistysalueen uimaranta sijaitsee noin 1,2 kilometrin etäisyydellä hankealueesta.

Arviointiselostuksen mukaan haittojen ehkäisemis- ja lieventämistoimenpiteet sisältyvät suurelta osin jo hankkeen suunnitelmiin, mistä syystä vaikutuksia ilman lieventämistoimenpiteitä ei ole ollut useassa kohdassa mahdollista erikseen arvioida. Vaikutuksia ympäristöön ehkäistään myös jättämällä hankealueelle ja sen ympärille suojavyöhykkeitä ja -puustoa.

Ympäristövaikutusten arviointi on laadittu tämänhetkisten hankesuunnitelmien pohjalta. Hankkeen jatkosuunnittelun myötä hankesuunnitelmat voivat edelleen jossain määrin muuttua.

Melu ja tärinä

Arviointiselostuksen mukaan rakentamisen aikana melua ja tärinää muodostuu lähinnä kallion louhinnasta, maa- ja kiviainesten käsittelystä ja siirroista sekä paalutuksesta. Suurin osa louhinnasta saatavasta kiviaineksesta murskataan ja hyödynnetään paikan päällä alueen täytöissä ja rakennekerroksissa. Melutasot vaihtelevat työvaiheiden mukaan. Tehtyjen melumallinnusten perusteella rakentamisesta aiheutuvat melutasot lähimmissä häiriintyvissä kohteissa hankealueen pohjoispuolella voivat ajoittain ylittää melun ohjearvotason. Ajoittaista viihtyvyyshaittaa voi aiheutua myös muissa lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Meluvaikutuksia seurataan ja tarvittaessa toteutetaan korjaavia toimenpiteitä, joilla varmistetaan, ettei kohtuutonta meluhaittaa ympäristöön aiheudu.

Louhintoihin ja paalutuksiin liittyvät tärinävaikutukset voivat ajoittain olla havaittavissa ja aiheuttaa lievää viihtyvyyshaittaa lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Louhintaräjäytysten tärinävaikutukset arvioidaan tarkemmin ja riittävät haittojen ehkäisemis- ja lieventämistoimenpiteet suunnitellaan lopullisia louhintasuunnitelmia laadittaessa.

Toimintavaiheessa melupäästöjä aiheutuu varavoimageneraattoreiden testauksista ja poikkeustilanteiden aikaisesta käytöstä. Tehtyjen melumallinnusten perusteella toimintavaiheen meluvaikutukset ovat vähäisiä ja rajoittuvat pääosin datakeskusalueelle ja sen välittömään läheisyyteen, eivätkä datakeskusalueen ympäristön melutasot kasva merkittävästi nykyisestä. Lämpöpumppulaitos suunnitellaan siten, että sen aiheuttama melu ei ylitä valtioneuvoston asettamia raja-arvoja. Nykytilanteessa hankealueen ympäristön melutilanteeseen vaikuttaa lähinnä Kehä III:n liikenteen melupäästöt. Toimintavaiheessa tärinävaikutukset ovat merkityksettömiä.

Pöly

Arviointiselostuksen mukaan pölypäästöjä aiheutuu lähinnä rakentamisen aikaisesta maanrakennustoiminnasta sekä kalliokiviaineksen louhinnasta ja murskauksesta. Maanrakennustöihin liittyvän pölyämisen arvioidaan aiheuttavan hengitettävien hiukkasten pitoisuustason nousua paikallisesti ja hetkellisesti työmaa-alueella ja sen välittömässä läheisyydessä. Päästöjen ei arvioida merkittävässä määrin kulkeutuvan lähimpiin häiriintyviin kohteisiin eikä niiden arvioida aiheuttavan sellaisia vaikutuksia ilmanlaatuun, että niistä aiheutuisi ilmanlaadun ohje- ja raja-arvojen ylityksiä lähialueilla. Haittojen ehkäisemis- ja lieventämistoimenpiteiden avulla varmistetaan, että paikalliseen ilmanlaatuun ei kohdistu merkittäviä haitallisia vaikutuksia.

Talousvesi

Arviointiselostuksen mukaan hankealue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Lähimpään pohjavesialueeseen (E-luokka) on etäisyyttä noin 3,5 kilometriä. Pohjaveden muodostumisolosuhteet hankealueella ovat heikot. Tehdyn pohjavesimallinnuksen perusteella rakentamisen seurauksena pohjaveden pinnan taso laskee hankealueella, mutta vaikutus ei ulotu hankealueen ulkopuolelle.

Hankealueen ympäristö kuuluu vesihuoltolaitoksen toiminta-alueeseen. Hankealueen läheisyydessä sijaitsevat talousvesikaivot on selvitetty. Lähin tiedossa oleva talousvesikäytössä oleva kaivo (porakaivo) sijaitsee hankealueesta noin 500 metriä koilliseen. Hankealueen ja kaivojen välillä kallio nousee pohjaveden yläpuolelle ja estää pohjaveden virtausta. Hankealueen ja kaivojen välillä ei ole merkittävää alueellista siirrosta, ruhje- tai rikkonaisuusvyöhykettä. Tämä ja kohteiden välinen etäisyys huomioiden arvioidaan, että hankkeella ei ole vaikutusta kaivoista saatavan veden laatuun tai määrään.

Pohjaveden pinnan tasoa tarkkaillaan hankealueelle ja sen lähiympäristöön asennetuista pohjaveden havaintoputkista sekä hankkeen vaikutusalueella olevista rengaskaivoista.

Ympäristönhallintasuunnitelma

Arviointiselostuksen mukaan urakoitsija laatii rakentamisen ympäristönhallintasuunnitelman, jonka avulla varmistetaan, että kaikki tarvittavat lieventämismenetelmät ja havainnot ymmärretään hankkeen rakentamisvaiheessa. Suunnitelmaa päivitetään säännöllisesti rakentamisen aikana.

Lausunto

Etelä-Suomen aluehallintoviraston peruspalvelut, oikeusturva ja luvat
-vastuualueen ympäristöterveydenhuoltoyksikkö lausuu asiasta seuraavaa:

Ympäristöterveydenhuoltoyksikkö pitää välttämättömänä rakentamisvaiheen meluhaittojen ehkäisemisen tarkempaa suunnittelua jatkosuunnittelussa. Luvitusvaiheessa tulee toiminnalle asettaa riittävät ehdot ja seuranta, jotta voidaan varmistua siitä, että häiriintyvissä kohteissa ulkomelun raja- ja ohjearvot eivät hankkeen takia ylity. Meluntorjunnan riittävyys on tarpeellista varmistaa mittauksin erityisesti kohteissa, joissa ollaan lähellä raja- tai ohjearvoja.

Rakentamisen aikainen pölynhallintasuunnitelma on laadittava yksityiskohtaiseksi siten, että kuhunkin rakentamisvaiheeseen on suunniteltu tarpeelliset haittojen lieventämistoimenpiteet ja niiden seuranta sekä tarvittavat lisätoimenpiteet haittojen ilmetessä.

Hankkeen vaikutusalueella olevien talousvesikaivojen veden laatu on suositeltavaa tutkia ennen rakentamisen alkamista, mikäli laatua ei ole tutkittu sekä tarvittaessa toiminnan aikana.

Arviointiselostuksen kohdassa 8.1.2 Menetelmät viitataan virheellisiin talousveden laatuvaatimuksia koskeviin säädöksiin. Voimassa olevat säädökset ovat STM:n asetus 1352/2015 ja STM:n asetus 401/2001.

Koska hankealueen läheisyydessä sijaitsee useita häiriintyviä kohteita, on aktiivinen, oikea-aikainen, monikanavainen ja säännöllisesti toistuva tiedottaminen ja vuoropuhelu vaikutusalueen asukkaiden päiväkotien, koulujen ja muiden häiriintyvien kohteiden kanssa tärkeää, jotta he ovat tietoisia kulloisenkin rakentamisvaiheen aikaisista toimenpiteistä, niiden kestosta sekä haittojen ehkäisytoimista. Tärkeää on osoittaa myös yksi yhteyshenkilö, johon voidaan olla yhteydessä, mikäli haittoja ilmaantuu.

Ympäristöterveydenhuollon
ylitarkastaja

Erja-Riitta Tarhanen

Tiedoksi Espoon seudun ympäristöterveys

Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Postiosoite: PL 1, 13035 AVI
Puhelinvaihtel: 0295 016 000
kirjaamo.etela@avi.fi | www.avi.fi

Tämä asiakirja ESAVI/4193/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument ESAVI/4193/2024 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Tarhanen Erja-Riitta 21.03.2024 09:05

Ympäristö- ja rakennuslautakunta 21.03.2024 § 41

§ 41

Espoon kaupungin ympäristö- ja rakennuslautakunnan lausunto Microsoft 3465 Oy:n Espoon datakeskusta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

Valmistelijat / lisätiedot:
Koskinen Janne

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Ympäristöjohtaja Söderman Tarja

Espoon kaupungin ympäristö- ja rakennuslautakunnan lausunto Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle Microsoft 3465 Oy:n Espoon datakeskusta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

Espoon kaupungin ympäristö- ja rakennuslautakunta lausuu YVA-selostuksesta seuraavasti.

Hankkeen vaihtoehdot ja lähtötiedot

Espoon kaupungin ympäristö- ja rakennuslautakunta katsoo, että hankkeen vaihtoehdot (VE0, VE1 ja VE2) on kuvattu pääosin riittävällä tarkkuudella, jotta vaihtoehtoja voidaan vertailla toisiinsa.

Hankkeen vaikutukset Espoon kaupungin ilmastotavoitteisiin ovat positiiviset, sillä toteutuessaan suunnitellulla tavalla hanke vähentää Espoon ilmastopäästöjä. Hankkeella on muita haitallisia ympäristövaikutuksia.

Ympäristövaikutusten arviointitaulukoissa ei pääsääntöisesti tuoda esiin vaikutuksen merkittävyyttä ilman lieventämistoimia. Taulukossa esitetään ainoastaan vaikutusten merkittävyys lieventämistoimien jälkeen. Ympäristö- ja rakennuslautakunta katsoo, että taulukkoon olisi tullut nostaa esiin myös toiminnan vaikutuksen merkittävyys ilman lieventämistoimia. Näin voidaan arvioida yksittäisen lieventämistoimenpiteen vaikuttavuutta.

Selostuksessa käytetään termejä hankealue, laajempi alue, vaikutusalue sekä myös alue, mutta niitä ei kuvata tarkemmin tai kuvata kartoin.

Hankkeen ympäristövaikutukset

Maaperä ja pohjavesi

Hankealueella esiintyy paikoitellen ja ajoittain paineellista pohjavettä. YVA-selostuksessa on tunnistettu rakentamisen aiheuttamaksi riskiksi pohjaveden pinnan korkeuden laskeminen. Selostuksessa arvioidaan, että

pohjaveden painetaso laskee rakennusalueella pysyvästi noin kaksi metriä kohdasta riippuen. Riskin lieventämiskeinoksi esitetään pohjaveden pinnan tason tarkkailua hankealueelle ja sen lähiympäristöön asennetuista pohjaveden havaintoputkista sekä hankkeen vaikutusalueella olevista rengaskaivoista 3–4 kertaa vuodessa.

Ympäristö- ja rakennuslautakunta huomauttaa, että YVA-selostuksessa esitetty pohjaveden pinnan korkeuden tarkkailu ei ole riittävä toimenpide lieventämään pohjaveden haitallisen purkautumisen riskiä. Ehdotettu tarkkailu ei edesauta mahdollisten pohjaveden pinnan korkeuden muutosten havaitsemista riittävän aikaisin. Pohjaveden pinnan tarkkailua on tehtävä selostuksessa esitettyä tiheämmin.

Pohjaveden haitallisen purkautumisen estämiseksi ja riskin lieventämiseksi on paineellisen pohjaveden esiintymis- tai riskialueilla sekä pohjaveden pinnan alapuolelle ulottuvissa toimenpiteissä pohjaveden hallinta suunniteltava huolellisesti ennen töiden aloitusta. Ympäristö- ja rakennuslautakunta katsoo, että ennen rakentamista on laadittava erillinen pohjaveden hallintasuunnitelma. Rakentamistoimet on suunniteltava ja toteutettava siten, etteivät ne aiheuta pohjaveden haitallista purkautumista tai heikennä pohjaveden laatua.

YVA-selostuksessa on tunnistettu mahdolliseksi riskiksi ulkopuolisten tekemä ilkivalta, joka aiheuttaa riskin myös maaperän ja pohjaveden laadulle. Lieventämistoimenpiteissä on huomioitava riittävällä tasolla kemikaalien ja työkoneiden asianmukainen säilyttäminen siten, että ulkopuolisten pääsy varastotiloihin tai -alueille on estetty.

Pintavedet

Suunnittelun näkökohdaksi ei ole tunnistettu Espoon voimassa olevaa työmaavesiohjetta. Tämän lisäksi maaliskuussa julkaistaan koko pääkaupunkiseutua koskeva uusi työmaavesiohje, jota tulee noudattaa suunnittelussa ja rakentamisessa.

Selostuksessa esitetään, että tilapäisellä alueella on betonin pesuun tarkoitettu alue. Betonin huuhtelualueelta tulevan valumaveden vastaanottoa varten rakennetaan vuorattu selkeytysallas. Ympäristö- ja rakennuslautakunta huomauttaa, että betonilietteet ovat voimakkaan emäksisiä. Betonin pesuvesien käsittelyyn ei siten riitä selkeytysallas, vaan haitallisten vaikutusten ehkäisyyn on sisällytettävä myös veden pH:ta neutraloivia menetelmiä.

Lautakunta huomauttaa, että kolme kertaa vuodessa työmaavesistä otettavat yksittäisnäytteet eivät kerro riittävällä tarkkuudella työmaan vesistövaikutuksista. Työmaalta pois johdettavien vesien laatua on seurattava koko työmaalta vähintään kaksi kertaa kuukaudessa. Rakentamisen aikaiseen vesientarkkailuun tulee sisällyttää näytteenottopiste suoraan työmaavesienhallintarakenteista purettavalle vedelle. Lisäksi työmaa-aikaisen hulevesikuorman lieventämistoimet painottuvat selostuksen mukaan kiintoaineen laskeuttamista hyödyntäviin ratkaisuihin. Hienojakoinen maa-aines, joka sekoittuu veteen mm. savimaiden kaivannoissa ja porauksen yhteydessä, on käsiteltävä esimerkiksi suodattamalla tai saostamalla.

Ilmanlaatu

Selostuksen mukaan rakentamisen aiheuttama vaikutus ilmanlaatuun on

vähäinen. Useissa HSY:n mittauksissa on todettu, että rakennustyömaat aiheuttavat erittäin korkeita pölypitoisuuksia, joten Hepokorvessa on panostettava pölyntorjuntaan. Ilman lieventämis-toiminpiteitä ilmanlaatuvaikutuksia voi tulla Kylänportissa ja Pihlajarinteen asuinalueella asti.

Ympäristö- ja rakennuslautakunta esittää, että työmaatiet tulee tehdä kantavasta erittäin karkeasta kiviaineksesta mahdollisimman aikaisessa vaiheessa ennen puun- ja maanajoa. Työmaateiden liejuuntuminen on estettävä pitämällä työmaatiet kuivina ja kunnostamalla niitä viikoittain.

Melu ja tärinä

YVA-selostuksen mukaan päiväaikainen keskiäänitaso on hankealueen pohjoispuolella sijaitsevien lähimpien asuinrakennusten edustalla suurimman osan rakentamisajasta 60–65 dB. Ympäristö- ja rakennuslautakunta huomauttaa, että näiden asuntojen melusuojaus on suunniteltava tarkemmin. Lisäksi suunnittelussa tulee huomioida asumisterveysasetuksessa (545/2015) melulle asetetut vaatimukset. Rakentamisympäristössä melua tulee mitata lähimmissä häiriintyvissä kohteissa.

YVA-selostuksen mukaan rakentamismelun leviämistä on tarkoitus rajoittaa siten, että työmaan reunoilla rakennetaan vaneriaidat ja sijoitetaan maa- ja kiviainekasveja. Alustavaa meluntorjuntaa on suunniteltu mm. sijoittamalla rakenteita meluisimpien rakentamistoimintojen ympärille. Ympäristö- ja rakennuslautakunta huomauttaa, että selostuksessa ei ole kuitenkaan tarkempia tietoja kyseisten rakenteiden käytännön toteutuksesta.

Luonto

Hankkeella paikallisesti merkittäviä luontohaittoja, joista suurin ovat menetettävät elinympäristöt. Suurin osa elinympäristöistä katoaa. Varsinaisella hankealueella sijaitsevista luontotyypeistä tullaan menettämään lähes kaikki. Kohteet ovat pääosin tyyppillistä Espoon ja Uudenmaan luontoa.

Ympäristö- ja rakennuslautakunta katsoo, että selostuksen taustalla olevat valmistelevat luontoselvitykset on pääsääntöisesti toteutettu riittävällä tasolla. Hankkeessa on tehty ja käytetty paljon päteviä luonto- ja lajistonselvityksiä, mutta niiden tuloksia ei ole koottu YVA-selostukseen riittävällä tavalla. Lisäksi lautakunnan näkemyksen mukaan YVA-selostuksen luontotyyppikartoitus on kuitenkin puutteellisesti tehty. Lajisto on selvitetty syyskuussa, ja elinympäristöjen nimet eivät täsmää Suomessa käytettyyn nimitykseen. Karttakuvat on esitetty paikoin kahteen kertaan.

Uhanalaisista elinympäristöistä tuhoutuu korpi, joka on ojitettu ja siten jo heikentynyt, sekä alueen lounasosissa oleva pieni saraneva (VU). Hankealueen koillisosassa jalopuulehto, joka on vaarantunut (VU) ja luonnonsuojelulain 64 pykälän mukainen jalopuumetsiköt luontotyyppi, on myös rakennusalueella.

Koska alueella esiintyy myös luontodirektiivin liitteen II laji lahokaviosammal, olisi luontodirektiivin liite II ollut hyvä mainita luontodirektiiviä käsittelevässä luvussa. Luontodirektiivin liitteen II lajit on Suomessa suojeltu luonnonsuojelulain 79 § nojalla.

Ympäristö- ja rakennuslautakunta huomauttaa, että Natura-arviointi – kappale on otsikoitu väärin, sillä kappale käsittelee luonnonsuojelulain soveltamista myös laajemmin. Tämän lisäksi kirjallisuuskatsauksessa esitellään vain lähialueen Natura-alueita, eikä muuta kirjallisuutta.

Selostuksessa on huomioitu hankealueella tavattavat luontodirektiivin IV(a) ja (b) -liitteiden lajit, jotka on suojeltu luonnonsuojelulain 78 § nojalla. Näiden lajien käsittely on kuitenkin hajanaista. Esimerkiksi Matalajärven sekä valuma-alueen jokien lajistosta on jätetty käsittelemättä täplälampikorento, saukko ja hentonäkinruoho.

Huomionarvoisessa lajistossa on esitelty hankealueella tavattavista lajeista liito-orava, lahopaviosammal, lepakot, viitasammakko, vuollejokisimpukka, taimen sekä pesimälinnusto. Liito-oravan kulkuyhteys on tunnistettu ja sen säilyttämiseksi on esitetty konkreettisia toimenpiteitä, joten yhteys säilyy ja voi jopa parantua.

Ympäristö- ja rakennuslautakunta huomauttaa, että pesimälinnuston esitutkimus on tehty hankealueen ulkopuolella, eikä sen avulla voida siis arvioida itse hankealueen linnustoa. Jää myös epäselväksi, minne selostuksessa ehdotetut linnustovaikutuksia lieventävät toimenpiteet on tarkoitus tehdä. Arvioinnissa on kiinnitetty huomiota valaistukseen lepakoiden suhteen. Valaistuksen linnustovaikutuksia ei ole käsitelty selostuksessa. Puunkaadot on tehtävä lintujen pesimäajan (15.4- 31.7.) ulkopuolella.

Selostuksessa mainitaan, että lahopaviosammal ei ole luontodirektiivin mukaan ensisijaisesti suojeltava laji. Ympäristö- ja rakennuslautakunta huomauttaa, että lahopaviosammal on edelleen luontodirektiiviin liitteen II laji. Luontodirektiivin liitteen II lajit ovat Euroopan unionin ensisijaisesti suojelemissa lajeja, ja ELY-keskus voi suojella liitteen II lajin esiintymispaikan (Luonnonsuojelulaki 79 §). Lahokaviosammal on myös rauhoitettu, eli sitä, sen osaa tai siemeniä ei saa poimia, kerätä, leikata irti, ottaa juurineen eikä hävittää (Luonnonsuojelulaki 74 §). Lahokaviosammal on poistettu erityisesti suojeltavien lajien listalta, mutta se on edelleen luokiteltu uhanalaiseksi ja otettava huomioon lupaharkinnassa tai kaavoitusta koskevassa päätöksenteossa (Luonnonsuojelulaki 76 §). Vuollejokisimpukka ja viitasammakko esiintyvät hankkeen mahdollisella vaikutusalueella, ja tämä vaikutus tunnistetaan. Vaikutusalueella esiintyvät esitietojen perusteella myös saukko, täplälampikorento sekä hentonäkinruoho. Koska YVA-selostuksessa todetaan, että viitasammakkoon voi kohdistua valumien myötä vaikutuksia, tieto siitä, voivatko nämä vaikutukset koskea myös hentonäkinruohoa, täplälampikorentoa ja saukkoa, olisi tarpeen.

Ympäristö- ja rakennuslautakunta muistuttaa, että Glomsinjoen koskessa esiintyy myös luonnonsuojelulain erityisesti suojeltavaksi määrittelemä kovakuoriaislaji, purohyrrä. Purohyrrää ei ole käsitelty YVA-selostuksessa.

Ekologiset yhteydet

Hankkeen vaikutuksia ekologiin yhteyksiin ei ole käsitelty. Hankkeen vaikutusalueella kulkee maakunnallisesti tärkeä yhteysalue, ja alueen läpi on merkitty paikallisesti tärkeä yhteys. Nämä yhteydet on tunnistettu Espoon ekologisen verkoston nykytila -selvityksessä vuonna 2021.

Ekologisesti haitallisten vaikutusten lievennys ja hyvitys YVA-selostuksessa mainitaan useasti ekologinen kompensatio.

Selostuksen mukaan ekologista kompensatiota ei voida aikataulusyistä toteuttaa, mutta hanke pyrkii käyttämään samoja menetelmiä, joita luonnonsuojelulaki sekä -asetus ovat esitelleet. Ilman tarkempaa kuvausta kompensatiosta sen vaikutuksia ei ole mahdollista arvioida tarkemmin. Näin ollen kompensation toimivuutta lieventämistoimenpiteenä ei ole mahdollista arvioida tarkemmin. Ekologisen kompensation ja lieventävien toimenpiteiden tekeminen on kannatettavaa.

Ilmasto

YVA-selostus toteaa, että hankkeen vaikutukset ilmastonmuutokseen ovat kohtalaisen haitalliset ja luonteeltaan merkittävät. Hankkeen ilmastovaikutuksia on mahdollista lieventää merkittävästi, mikäli hankkeen elinkaaren aikana käytetään sähköä, joka on tuotettu 100 % uusiutuvilla energianlähteillä.

Generaattoreissa on tarkoitus käyttää uusiutuvaa biopolttoainetta. Ympäristö- ja rakennuslautakunta nostaa esille, ettei ympäristövaikutusten arvioinnissa ole käsitelty sitä, kuinka usein tai millä ehdoilla energiaa tuotettaisiin datakeskuksen generaattoreilla sähköverkon sijaan. Lisäksi ympäristö- ja rakennuslautakunta toivoi lausunnossaan arviointiohjelmasta, että fossiilisten ja bioperäisten polttoaineiden päästöjä vertailtaisiin. Tämä vertailu puuttuu selostuksesta.

YVA-selostuksessa kuvatut toimintavaiheen päästölaskelmat ovat generaattoreiden polttoaineen osalta epäselvät. Dieselin kulutusmääräksi on arvioitu 5 990 000 litraa per vuosi. Arviosta ei tule ilmi, minkälaisen toiminnan perusteella (kuinka monta generaattoria käynnissä ja kuinka kauan) em. vuosikulutukseen on päästy. Toimintatiedot viittaavat sekä hankekohtaisiin tietoihin että alan vertailutaulukoihin kuitenkin avaamatta vuosikulutuksen taustoja litramäärää enempää.

Toimintavaiheen kokonaispäästöt suunnitteluvaihtoehdossa VE1 on 432 741 tonnia CO₂ ekvivalenttia ja vaihtoehdossa VE2 kokonaispäästöt ovat 375 397 tonnia CO₂ ekvivalenttia. Vaihtoehtojen päästöjä on vaikea arvioida, koska laskenta dieselin kokonaispäästöjen taustalla on mahdollisesti virheellistä ja osittain ristiriidassa arviointitekstin kanssa.

Generaattoreiden käynnistämisen ehdot ja polttoaineen kulutuksen ymmärtäminen on ensiarvoisen tärkeää, jotta hankkeen ilmastovaikutuksia sen toiminnan osalta voisi arvioida. Koska biopolttoaineita ja etenkin uusia, uusiutuvasti tuotettuja RFNBO-polttoaineita on toistaiseksi saatavilla rajallisesti, on mahdollista, että datakeskuksen ensimmäisinä toimintavuosina generaattoreissa käytettäisiin uusiutuvien polttoaineiden rinnalla fossiilista polttoainetta. Tästä syystä olisi tärkeää tietää, milloin generaattoreita käytetään verkkosähkön sijaan.

Ympäristö- ja rakennuslautakunta esittää, että ympäristövaikutusten arviointia tulisi täydentää generaattoreiden käyttöä kuvaavilla skenaariolla. Datakeskus kuuluu päästökaupan piiriin, joten mahdollisista fossiilipolttoaineista maksetaan päästökaupan mukaiset päästömaksut.

Ympäristö- ja rakennuslautakunta toteaa, että ilmastonmuutoksen vaikutuksia on lievennettävä kokonaisvaltaisesti kaikissa hankkeen vaiheissa. YVA-selostuksessa on listattu useita erilaisia ilmastovaikutusten lieventämistoimia, joita hankesuunnittelussa voi ja kannattaa ottaa huomioon. Koska datakeskuksen rakentamisvaihe tuottaa suuret päästöt, on vähähiilinen rakentaminen, vähähiiliset materiaalit, materiaalihokkuus,

työmaapäästöjen hillintä, keskeinen keino vähentää rakentamisvaiheen päästöjä. Toimintavaiheen päästöjä on mahdollista hillitä eri toimintojen ja osa-alueiden optimoinnilla ja hyvällä, energiatehokkuuteen tähtäävällä suunnittelulla.

Ihmisten terveys ja elinolot

Datakeskuksen ilmaa on tarkoitus kostuttaa sadevedellä. Ilmankostutuksen osalta tulee varmistaa, ettei terveyttä vaarantavien mikrobien kasvu ja leviäminen aerosolina ole mahdollista.

Hankealueen lähettyvillä sijaitsee kaksi talousvesikäytössä olevaa kaivoa. Kaivot sijaitsevat noin 500 m etäisyydellä hankealueen koillispuolella. Pohjaveden pinnan tasoa tarkkaillaan hankealueella ja sen lähiympäristöön asennetuista pohjaveden havaintoputkista sekä hankkeen vaikutusalueella olevista rengaskaivoista. Pinnan tason tarkkailun lisäksi hankkeen vaikutusalueella sijaitsevista talousvesikaivoista tulee seurata veden laatua ennen ja jälkeen rakennustoiminnan.

Kävijämäärältään vilkas Oittaa yleinen uimaranta sijaitsee noin 1,2 km etäisyydellä hankealueen hulevesien purkupisteestä. Hankkeen rakentamisen aikana pintavesiä on tarkoitus seurata ainakin kolmesta eri havaintopaikasta, joista lähimmän havaintopaikan etäisyys Oittaaan uimarantaan on noin kilometri. Oittaaan uimaranta tulee sisällyttää pintavesiseurannan osalta muiden havaintopaikkojen lisäksi yhdeksi näytteenottopisteeksi.

Ympäristö- ja rakennuslautakunnan arviointiohjelmasta antaman lausunnon huomiointi

Ympäristö- ja rakennuslautakunnan lausunnossa ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta huomautettiin ekologisen verkoston huomioinnista. Selostuksessa ekologista verkostoa ei ole käytännössä huomioitu. Kaikkia hankealueen ja sen lähiympäristön uhanalaisia luontotyypppejä ei ole huomioitu. Glomsinjoki on käsitelty suppeasti. Sulfiittimaiden mahdollisia vaikutuksia ei ole arvioitu, mutta sulfidisavien löytymistä varten on tehty yleispiirteinen ja lyhyt suunnitelma. Matalajärveen kohdistuvat meluvaikutukset on käsitelty suppeasti.

Lausunnon valmistelu

Lausunnon valmistelusta on päävastuussa Espoon kaupungin ympäristönsuojelu. Espoon seudun ympäristöterveys esittää huomionsa luvussa Ihmisten terveys ja elinolot sekä yhdessä ympäristönsuojelun kanssa luvuissa Pohjavedet sekä Pintavedet.

Käsittely

Esittelijän kokouksessa tekemät muutokset on huomioitu pöytäkirjassa.

Päätös

Ympäristö- ja rakennuslautakunta:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti

Selostus

Lausuntopyyntö

Microsoft 3465 Finland Oy hakee Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta lausuntoa ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta Espoon Hepokorpeen rakennettavasta datakeskuksesta. Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus pyytää 5.2.2024 päivätyllä kirjeellä Espoon kaupungilta, Espoon ympäristönsuojeluviranomaiselta ja Espoon terveydensuojeluviranomaiselta lausuntoa datakeskusta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta. Arviointiselostus ja kuulutus ovat nähtävillä 5.2.2024–4.4.2024.

Linkki kuulutukseen: https://www.ely-keskus.fi/documents/10191/54193013/Kuulutus%2C+Espoon+datakeskus+Hepokorpi_sel.pdf/053b7f1a-e65b-0d83-27eb-9e5dfc552cc8?t=1707076191409

Linkki selostukseen: https://www.ely-keskus.fi/documents/10191/54193013/Microsoft_Espoo_YVA_Selostus_20240129.pdf/2b434298-51a7-b97e-8825-382abe1ab849?t=1706883583741

Linkki liitteeseen 1: <https://www.ely-keskus.fi/documents/10191/54193013/Liitteet+Microsoft+Espoo+YVA+Osa+1+of+3.pdf/8e6f914c-e3fe-6e1e-3dd9-bc593fed5825?t=1706883301678>

Linkki liitteeseen 2: https://www.ely-keskus.fi/documents/10191/54193013/Liitteet+Microsoft+Espoo+YVA+Osa+2+of+3_Optimized.pdf/f3e95d35-e2fd-0f2b-4703-5ad379490975?t=1706883405745

Linkki liitteeseen 3: <https://www.ely-keskus.fi/documents/10191/54193013/Liitteet+Microsoft+Espoo+YVA+Osa+3+of+3.pdf/edd13ae5-6be8-c139-3584-b8569985cdca?t=1706883495049>

Ympäristövaikutusten arvioinnin vaiheet

Ympäristövaikutusten arviointi perustuu lakiin ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 252/2017. Hanke on käynyt läpi ympäristövaikutusten arvioinnin tarveharkinnan. Datakeskuksen ei aluksi katsottu tarvitsevan YVA-menettelyä, mutta varavoimageneraattorien määrän muututtua YVA-menettely on todettu 2023 tarpeelliseksi.

Espoon kaupungin ympäristö- ja rakennuslautakunta on antanut 29.6.2023 lausunnon kyseisen hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (asianumero 6217/11.01.00/2022).

YVA-selostus on annettu lausuttavaksi 5.2.2024. Lausuntojen viimeinen jättöpäivä on 4.4.2024.

Hanke

Datakeskusta varten Hepokorvessa rakennetaan noin 28 hehtaaria suuri alue Kehä III:n luoteispuolelle Bodomjärvestä etelään. Hankkeen läheisyydessä sijaitsevat Bodomjärven lisäksi muun muassa Matalajärvi sekä Oittaaan virkistysalue. Hankealueelle rakennetaan neljä datakeskusta ja tukitoimintoja, kuten teitä ja tukirakennuksia. Rakennusvaihe kestää noin kahdeksan vuotta. Hankkeessa tarkastellaan vaihtoehtoa VE0, jossa hanketta ei toteuteta, sekä vaihtoehtoja VE1 ja VE2, jotka eroavat toisistaan varavoimageneraattorien lukumäärän suhteen.

Datakeskuksen toimiessa se käyttää kantaverkosta saatavaa sähköä. Toiminnasta syntyy merkittävä määrä hukkalämpöä. Hukkalämpöä on tarkoitus hyödyntää Espoon kaukolämpöverkossa. Hankkeella arvioidaan olevan merkittäviä paikallisia ympäristöhaittoja, jotka liittyvät suurimmaksi osaksi luontoarvoihin. Hanke arvioi, että suunniteltujen lievennystoimien jälkeen sillä ei ole Espoon mittakaavassa merkittävää haitallista vaikutusta ympäristöön. Hankkeella on haitallinen kokonaisvaikutus ilmastonmuutokseen.

Espoon kaupungin ympäristönsuojelu sekä ympäristöterveys ovat antaneet lausunnon ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Uudenmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus, kirjaamo

Ympäristö- ja rakennuslautakunta

§ 41

21.03.2024

Asianumero 6217/11.01.00/2022

Ympäristö- ja rakennuslautakunta 21.03.2024 § 41

§ 41

Espoon kaupungin ympäristö- ja rakennuslautakunnan lausunto Microsoft 3465 Oy:n Espoon datakeskusta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

Valmistelijat / lisätiedot:

Koskinen Janne

etunimi.sukunimi@espoo.fi

Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä

Ympäristöjohtaja Söderman Tarja

Espoon kaupungin ympäristö- ja rakennuslautakunnan lausunto Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle Microsoft 3465 Oy:n Espoon datakeskusta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

Espoon kaupungin ympäristö- ja rakennuslautakunta lausuu YVA-selostuksesta seuraavasti.

Hankkeen vaihtoehdot ja lähtötiedot

Espoon kaupungin ympäristö- ja rakennuslautakunta katsoo, että hankkeen vaihtoehdot (VE0, VE1 ja VE2) on kuvattu pääosin riittävällä tarkkuudella, jotta vaihtoehtoja voidaan vertailla toisiinsa.

Hankkeen vaikutukset Espoon kaupungin ilmastotavoitteisiin ovat positiiviset, sillä toteutuessaan suunnitellulla tavalla hanke vähentää Espoon ilmastopäästöjä. Hankkeella on muita haitallisia ympäristövaikutuksia.

Ympäristövaikutusten arviointitaulukoissa ei pääsääntöisesti tuoda esiin vaikutuksen merkittävyyttä ilman lieventämistoimia. Taulukossa esitetään ainoastaan vaikutusten merkittävyys lieventämistoimien jälkeen. Ympäristö- ja rakennuslautakunta katsoo, että taulukkoon olisi tullut nostaa esiin myös toiminnan vaikutuksen merkittävyys ilman lieventämistoimia. Näin voidaan arvioida yksittäisen lieventämistoimenpiteen vaikuttavuutta.

Selostuksessa käytetään termejä hankealue, laajempi alue, vaikutusalue sekä myös alue, mutta niitä ei kuvata tarkemmin tai kuvata kartoin.

Ympäristö- ja rakennuslautakunta

§ 41

21.03.2024

Hankkeen ympäristövaikutukset

Maaperä ja pohjavesi

Hankealueella esiintyy paikoitellen ja ajoittain paineellista pohjavettä. YVA-selostuksessa on tunnistettu rakentamisen aiheuttamaksi riskiksi pohjaveden pinnan korkeuden laskeminen. Selostuksessa arvioidaan, että pohjaveden painetaso laskee rakennusalueella pysyvästi noin kaksi metriä kohdasta riippuen. Riskin lieventämiskeinoksi esitetään pohjaveden pinnan tason tarkkailua hankealueelle ja sen lähiympäristöön asennetuista pohjaveden havaintoputkista sekä hankkeen vaikutusalueella olevista rengaskaivoista 3–4 kertaa vuodessa.

Ympäristö- ja rakennuslautakunta huomauttaa, että YVA-selostuksessa esitetty pohjaveden pinnan korkeuden tarkkailu ei ole riittävä toimenpide lieventämään pohjaveden haitallisen purkautumisen riskiä. Ehdotettu tarkkailu ei edesauta mahdollisten pohjaveden pinnan korkeuden muutosten havaitsemista riittävän aikaisin. Pohjaveden pinnan tarkkailua on tehtävä selostuksessa esitettyä tiheämmin.

Pohjaveden haitallisen purkautumisen estämiseksi ja riskin lieventämiseksi on paineellisen pohjaveden esiintymis- tai riskialueilla sekä pohjaveden pinnan alapuolelle ulottuvissa toimenpiteissä pohjaveden hallinta suunniteltava huolellisesti ennen töiden aloitusta. Ympäristö- ja rakennuslautakunta katsoo, että ennen rakentamista on laadittava erillinen pohjaveden hallintasuunnitelma. Rakentamistoimet on suunniteltava ja toteutettava siten, etteivät ne aiheuta pohjaveden haitallista purkautumista tai heikennä pohjaveden laatua.

YVA-selostuksessa on tunnistettu mahdolliseksi riskiksi ulkopuolisten tekemä ilkivalta, joka aiheuttaa riskin myös maaperän ja pohjaveden laadulle. Lieventämistoimenpiteissä on huomioitava riittävällä tasolla kemikaalien ja työkoneiden asianmukainen säilyttäminen siten, että ulkopuolisten pääsy varastotiloihin tai -alueille on estetty.

Pintavedet

Suunnittelun näkökohdaksi ei ole tunnistettu Espoon voimassa olevaa työmaavesiohjetta. Tämän lisäksi maaliskuussa julkaistaan koko pääkaupunkiseutua koskeva uusi työmaavesiohje, jota tulee noudattaa suunnittelussa ja rakentamisessa.

Selostuksessa esitetään, että tilapäisellä alueella on betonin pesuun tarkoitettu alue. Betonin huuhtelualueelta tulevan valumaveden vastaanottoa varten rakennetaan vuorattu selkeytysallas. Ympäristö- ja rakennuslautakunta huomauttaa, että betonilietteet ovat voimakkaan emäksisiä. Betonin pesuvesien käsittelyyn ei siten riitä selkeytysallas, vaan haitallisten vaikutusten ehkäisyyn on sisällytettävä myös veden pH:ta neutraloivia menetelmiä.

Lautakunta huomauttaa, että kolme kertaa vuodessa työmaavesistä otettavat yksittäisnäytteet eivät kerro riittävällä tarkkuudella työmaan vesistövaikutuksista. Työmaalta pois johdettavien vesien laatua on seurattava koko työmaalta vähintään

Ympäristö- ja rakennuslautakunta

§ 41

21.03.2024

kaksi kertaa kuukaudessa. Rakentamisen aikaiseen vesientarkkailuun tulee sisällyttää näytteenottopiste suoraan työmaavesienhallintarakenteista purettavalle vedelle. Lisäksi työmaa-aikaisen hulevesikuorman lieventämistoimet painottuvat selostuksen mukaan kiintoaineen laskeuttamista hyödyntäviin ratkaisuihin. Hienojakoinen maa-aines, joka sekoittuu veteen mm. savimaiden kaivannoissa ja porauksen yhteydessä, on käsiteltävä esimerkiksi suodattamalla tai saostamalla.

Ilmanlaatu

Selostuksen mukaan rakentamisen aiheuttama vaikutus ilmanlaatuun on vähäinen. Useissa HSY:n mittauksissa on todettu, että rakennustyömaat aiheuttavat erittäin korkeita pölypitoisuuksia, joten Hepokorvessa on panostettava pölyntorjuntaan. Ilman lieventämistoiminpiteitä ilmanlaatuvaikutuksia voi tulla Kylänportissa ja Pihlajarinteen asuinalueella asti.

Ympäristö- ja rakennuslautakunta esittää, että työmaatiet tulee tehdä kantavasta erittäin karkeasta kiviaineksesta mahdollisimman aikaisessa vaiheessa ennen puun- ja maanajoa. Työmaateiden liejuuntuminen on estettävä pitämällä työmaatiet kuivina ja kunnostamalla niitä viikoittain.

Melu ja värinä

YVA-selostuksen mukaan päiväaikainen keskiäänitaso on hankealueen pohjoispuolella sijaitsevien lähimpien asuinrakennusten edustalla suurimman osan rakentamisajasta 60–65 dB. Ympäristö- ja rakennuslautakunta huomauttaa, että näiden asuntojen melusuojaus on suunniteltava tarkemmin. Lisäksi suunnittelussa tulee huomioida asumisterveysasetuksessa (545/2015) melulle asetetut vaatimukset. Rakentamisvaiheessa melua tulee mitata lähimmissä häiriintyvissä kohteissa.

YVA-selostuksen mukaan rakentamismelun leviämistä on tarkoitus rajoittaa siten, että työmaan reunoilla rakennetaan vaneriaidat ja sijoitetaan maa- ja kiviainekasvoja. Alustavaa meluntorjuntaa on suunniteltu mm. sijoittamalla rakenteita meluisimpien rakentamistoimintojen ympärille. Ympäristö- ja rakennuslautakunta huomauttaa, että selostuksessa ei ole kuitenkaan tarkempia tietoja kyseisten rakenteiden käytännön toteutuksesta.

Luonto

Hankkeella paikallisesti merkittäviä luontohaittoja, joista suurin ovat menetettävät elinympäristöt. Suurin osa elinympäristöistä katoaa. Varsinaisella hankealueella sijaitsevista luontotyypeistä tullaan menettämään lähes kaikki. Kohteet ovat pääosin tyypillistä Espoon ja Uudenmaan luontoa.

Ympäristö- ja rakennuslautakunta katsoo, että selostuksen taustalla olevat valmistelevat luontoselvitykset on pääsääntöisesti toteutettu riittävällä tasolla. Hankkeessa on tehty ja käytetty paljon päteviä luonto- ja lajistonselvityksiä, mutta niiden tuloksia ei ole koottu YVA-selostukseen riittävällä tavalla. Lisäksi lautakunnan näkemyksen mukaan YVA-selostuksen luontotyyppikartoitus on kuitenkin puutteellisesti tehty. Lajisto on selvitetty syyskuussa, ja elinympäristöjen

Ympäristö- ja rakennuslautakunta

§ 41

21.03.2024

nimet eivät täsmää Suomessa käytettyyn nimistöön. Karttakuvat on esitetty paikoin kahteen kertaan.

Uhanalaisista elinympäristöistä tuhoutuu korpi, joka on ojitettu ja siten jo heikentynyt, sekä alueen lounasosissa oleva pieni saraneva (VU). Hankealueen koillisosassa jalopuulehto, joka on vaarantunut (VU) ja luonnonsuojelulain 64 pykälän mukainen jalopuumetsiköt luontotyyppi, on myös rakennusalueella.

Koska alueella esiintyy myös luontodirektiivin liitteen II laji lahokaviosammal, olisi luontodirektiivin liite II ollut hyvä mainita luontodirektiiviä käsittelevässä luvussa. Luontodirektiivin liitteen II lajit on Suomessa suojeltu luonnonsuojelulain 79 § nojalla.

Ympäristö- ja rakennuslautakunta huomauttaa, että Natura-arviointi –kappale on otsikoitu väärin, sillä kappale käsittelee luonnonsuojelulain soveltamista myös laajemmin. Tämän lisäksi kirjallisuuskatsauksessa esitellään vain lähialueen Natura-alueita, eikä muuta kirjallisuutta.

Selostuksessa on huomioitu hankealueella tavattavat luontodirektiivin IV(a) ja (b) -liitteiden lajit, jotka on suojeltu luonnonsuojelulain 78 § nojalla. Näiden lajien käsittely on kuitenkin hajanaista. Esimerkiksi Matalajärven sekä valuma-alueen jokien lajistosta on jätetty käsittelemättä täplälampikorento, saukko ja hentonäkinruoho.

Huomionarvoisessa lajistossa on esitelty hankealueella tavattavista lajeista liito-orava, lahokaviosammal, lepakot, viitasammakko, vuollejokisimpukka, taimen sekä pesimälinnusto. Liito-oravan kulkuyhteys on tunnistettu ja sen säilyttämiseksi on esitetty konkreettisia toimenpiteitä, joten yhteys säilyy ja voi jopa parantua.

Ympäristö- ja rakennuslautakunta huomauttaa, että pesimälinnuston esitutkimus on tehty hankealueen ulkopuolella, eikä sen avulla voida siis arvioida itse hankealueen linnustoa. Jää myös epäselväksi, minne selostuksessa ehdotetut linnustovaikutuksia lieventävät toimenpiteet on tarkoitus tehdä. Arvioinnissa on kiinnitetty huomiota valaistukseen lepakoiden suhteen. Valaistuksen linnustovaikutuksia ei ole käsitelty selostuksessa. Puunkaadot on tehtävä lintujen pesimäajan (15.4- 31.7.) ulkopuolella.

Selostuksessa mainitaan, että lahokaviosammal ei ole luontodirektiivin mukaan ensisijaisesti suojeltava laji. Ympäristö- ja rakennuslautakunta huomauttaa, että lahokaviosammal on edelleen luontodirektiivin liitteen II laji. Luontodirektiivin liitteen II lajit ovat Euroopan unionin ensisijaisesti suojeltavia lajeja, ja ELY-keskus voi suojella liitteen II lajin esiintymispaikan (Luonnonsuojelulaki 79 §). Lahokaviosammal on myös rauhoitettu, eli sitä, sen osaa tai siemeniä ei saa poimia, kerätä, leikata irti, ottaa juurineen eikä hävittää (Luonnonsuojelulaki 74 §). Lahokaviosammal on poistettu erityisesti suojeltavien lajien listalta, mutta se on edelleen luokiteltu uhanalaiseksi ja otettava huomioon lupaharkinnassa tai kaavoitusta koskevassa päätöksenteossa (Luonnonsuojelulaki 76 §). Vuollejokisimpukka ja viitasammakko esiintyvät hankkeen mahdollisella vaikutusalueella, ja tämä vaikutus tunnistetaan. Vaikutusalueella esiintyvät esitietojen perusteella myös saukko, täplälampikorento sekä hentonäkinruoho.

Ympäristö- ja rakennuslautakunta

§ 41

21.03.2024

Koska YVA-selostuksessa todetaan, että viitasammakkoon voi kohdistua valumien myötä vaikutuksia, tieto siitä, voivatko nämä vaikutukset koskea myös hentonäkinruohoa, täplälampikorentoa ja saukkoa, olisi tarpeen.

Ympäristö- ja rakennuslautakunta muistuttaa, että Glomsinjoen koskessa esiintyy myös luonnonsuojelulain erityisesti suojeltavaksi määrittelemä kovakuoriaislaji, purohyrrä. Purohyrrää ei ole käsitelty YVA-selostuksessa.

Ekologiset yhteydet

Hankkeen vaikutuksia ekologisiin yhteyksiin ei ole käsitelty. Hankkeen vaikutusalueella kulkee maakunnallisesti tärkeä yhteysalue, ja alueen läpi on merkitty paikallisesti tärkeä yhteys. Nämä yhteydet on tunnistettu Espoon ekologisen verkoston nykytila -selvityksessä vuonna 2021.

Ekologisesti haitallisten vaikutusten lievennys ja hyvitys
YVA-selostuksessa mainitaan useasti ekologinen kompensaatio. Selostuksen mukaan ekologista kompensatiota ei voida aikataulusyistä toteuttaa, mutta hanke pyrkii käyttämään samoja menetelmiä, joita luonnonsuojelulaki sekä -asetus ovat esitelleet. Ilman tarkempaa kuvausta kompensatiosta sen vaikutuksia ei ole mahdollista arvioida tarkemmin. Näin ollen kompensatian toimivuutta lieventämistoimenpiteenä ei ole mahdollista arvioida tarkemmin. Ekologisen kompensatian ja lieventävien toimenpiteiden tekeminen on kannatettavaa.

Ilmasto

YVA-selostus toteaa, että hankkeen vaikutukset ilmastonmuutokseen ovat kohtalaisen haitalliset ja luonteeltaan merkittävät. Hankkeen ilmastovaikutuksia on mahdollista lieventää merkittävästi, mikäli hankkeen elinkaaren aikana käytetään sähköä, joka on tuotettu 100 % uusiutuvilla energianlähteillä.

Generaattoreissa on tarkoitus käyttää uusiutuvaa biopolttoainetta. Ympäristö- ja rakennuslautakunta nostaa esille, ettei ympäristövaikutusten arvioinnissa ole käsitelty sitä, kuinka usein tai millä ehdoilla energiaa tuotettaisiin datakeskuksen generaattoreilla sähköverkon sijaan. Lisäksi ympäristö- ja rakennuslautakunta toivoi lausunnossaan arviointiohjelmasta, että fossiilisten ja bioperäisten polttoaineiden päästöjä vertailtaisiin. Tämä vertailu puuttuu selostuksesta.

YVA-selostuksessa kuvatut toimintavaiheen päästölaskelmat ovat generaattoreiden polttoaineen osalta epäselvät. Dieselin kulutusmääräksi on arvioitu 5 990 000 litraa per vuosi. Arviosta ei tule ilmi, minkälaisen toiminnan perusteella (kuinka monta generaattoria käynnissä ja kuinka kauan) em. vuosikulutukseen on päästy. Toimintatiedot viittaavat sekä hankekohtaisiin tietoihin että alan vertailutaulukoihin kuitenkin avaamatta vuosikulutuksen taustoja litramäärää enempää.

Toimintavaiheen kokonaispäästöt suunnitteluvaihtoehdossa VE1 on 432 741 tonnia CO₂ ekvivalenttia ja vaihtoehdossa VE2 kokonaispäästöt ovat 375 397 tonnia CO₂ ekvivalenttia. Vaihtoehtojen päästöjä on vaikea arvioida, koska laskenta dieselin kokonaispäästöjen taustalla on mahdollisesti virheellistä ja

Ympäristö- ja rakennuslautakunta

§ 41

21.03.2024

osittain ristiriidassa arviointitekstin kanssa.

Generaattoreiden käynnistämisen ehdot ja polttoaineen kulutuksen ymmärtäminen on ensiarvoisen tärkeää, jotta hankkeen ilmastovaikutuksia sen toiminnan osalta voisi arvioida. Koska biopolttoaineita ja etenkin uusia, uusiutuvasti tuotettuja RFNBO-polttoaineita on toistaiseksi saatavilla rajallisesti, on mahdollista, että datakeskuksen ensimmäisinä toimintavuosina generaattoreissa käytettäisiin uusiutuvien polttoaineiden rinnalla fossiilista polttoainetta. Tästä syystä olisi tärkeää tietää, milloin generaattoreita käytetään verkkosähkön sijaan.

Ympäristö- ja rakennuslautakunta esittää, että ympäristövaikutusten arviointia tulisi täydentää generaattoreiden käyttöä kuvaavilla skenaariolla. Datakeskus kuuluu päästökaupan piiriin, joten mahdollisista fossiilipolttoaineista maksetaan päästökaupan mukaiset päästömaksut.

Ympäristö- ja rakennuslautakunta toteaa, että ilmastonmuutoksen vaikutuksia on lievennettävä kokonaisvaltaisesti kaikissa hankkeen vaiheissa. YVA-selostuksessa on listattu useita erilaisia ilmastovaikutusten lieventämistoimia, joita hankesuunnittelussa voi ja kannattaa ottaa huomioon. Koska datakeskuksen rakentamisvaihe tuottaa suuret päästöt, on vähähiilinen rakentaminen, vähähiiliset materiaalit, materiaalihokkuus, työmapäästöjen hillintä, keskeinen keino vähentää rakentamisvaiheen päästöjä. Toimintavaiheen päästöjä on mahdollista hillitä eri toimintojen ja osa-alueiden optimoinnilla ja hyvällä, energiatehokkuuteen tähtäävällä suunnittelulla.

Ihmisten terveys ja elinolot

Datakeskuksen ilmaa on tarkoitus kostuttaa sadevedellä. Ilmankostutuksen osalta tulee varmistaa, ettei terveyttä vaarantavien mikrobien kasvu ja leviäminen aerosolina ole mahdollista.

Hankealueen lähettävillä sijaitsee kaksi talousvesikäytössä olevaa kaivoa. Kaivot sijaitsevat noin 500 m etäisyydellä hankealueen koillispuolella. Pohjaveden pinnan tasoa tarkkaillaan hankealueella ja sen lähiympäristössä asennetuista pohjaveden havaintoputkista sekä hankkeen vaikutusalueella olevista rengaskaivoista. Pinnan tason tarkkailun lisäksi hankkeen vaikutusalueella sijaitsevista talousvesikaivoista tulee seurata veden laatua ennen ja jälkeen rakennustoiminnan.

Kävijämäärältään vilkas Oittaa yleinen uimaranta sijaitsee noin 1,2 km etäisyydellä hankealueen hulevesien purkupisteestä. Hankkeen rakentamisen aikana pintavesiä on tarkoitus seurata ainakin kolmesta eri havaintopaikasta, joista lähimmän havaintopaikan etäisyys Oittaa uimarantaan on noin kilometri. Oittaa uimaranta tulee sisällyttää pintavesiseurannan osalta muiden havaintopaikkojen lisäksi yhdeksi näytteenottopisteeksi.

Ympäristö- ja rakennuslautakunnan arviointiohjelmasta antaman lausunnon huomiointi

Ympäristö- ja rakennuslautakunnan lausunnossa ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta huomautettiin ekologisen verkoston huomioinnista.

Ympäristö- ja rakennuslautakunta

§ 41

21.03.2024

Selostuksessa ekologista verkostoa ei ole käytännössä huomioitu. Kaikkia hankealueen ja sen lähiympäristön uhanalaisia luontotyyppejä ei ole huomioitu. Glomsinjoki on käsitelty suppeasti. Sulfiittimaiden mahdollisia vaikutuksia ei ole arvioitu, mutta sulfidisavien löytymistä varten on tehty yleispiirteinen ja lyhyt suunnitelma. Matalajärveen kohdistuvat meluvaikutukset on käsitelty suppeasti.

Lausunnon valmistelu

Lausunnon valmistelusta on päävastuussa Espoon kaupungin ympäristönsuojelu. Espoon seudun ympäristöterveys esittää huomionsa luvussa Ihmisten terveys ja elinolot sekä yhdessä ympäristönsuojelun kanssa luvuissa Pohjavedet sekä Pintavedet.

Käsittely

Esittelijän kokouksessa tekemät muutokset on huomioitu pöytäkirjassa.

Päätös

Ympäristö- ja rakennuslautakunta:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti

Selostus

Lausuntopyyntö

Microsoft 3465 Finland Oy hakee Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta lausuntoa ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta Espoon Hepokorpeen rakennettavasta datakeskuksesta. Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus pyytää 5.2.2024 päivätyllä kirjeellä Espoon kaupungilta, Espoon ympäristönsuojeluviranomaiselta ja Espoon terveydensuojeluviranomaiselta lausuntoa datakeskusta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta. Arviointiselostus ja kuulutus ovat nähtävillä 5.2.2024–4.4.2024.

Linkki kuulutukseen: https://www.ely-keskus.fi/documents/10191/54193013/Kuulutus%2C+Espoon+datakeskus+Hepokorpi_sel.pdf/053b7f1a-e65b-0d83-27eb-9e5dfc552cc8?t=1707076191409

Ympäristö- ja rakennuslautakunta

§ 41

21.03.2024

Linkki selostukseen: https://www.ely-keskus.fi/documents/10191/54193013/Microsoft_Espoo_YVA_Selostus_20240129.pdf/2b434298-51a7-b97e-8825-382abe1ab849?t=1706883583741

Linkki liitteeseen 1: <https://www.ely-keskus.fi/documents/10191/54193013/Liitteet+Microsoft+Espoo+YVA+Osa+1+of+3.pdf/8e6f914c-e3fe-6e1e-3dd9-bc593fed5825?t=1706883301678>

Linkki liitteeseen 2: https://www.ely-keskus.fi/documents/10191/54193013/Liitteet+Microsoft+Espoo+YVA+Osa+2+of+3_Optimized.pdf/f3e95d35-e2fd-0f2b-4703-5ad379490975?t=1706883405745

Linkki liitteeseen 3: <https://www.ely-keskus.fi/documents/10191/54193013/Liitteet+Microsoft+Espoo+YVA+Osa+3+of+3.pdf/edd13ae5-6be8-c139-3584-b8569985cdda?t=1706883495049>

Ympäristövaikutusten arvioinnin vaiheet

Ympäristövaikutusten arviointi perustuu lakiin ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 252/2017. Hanke on käynyt läpi ympäristövaikutusten arvioinnin tarveharkinnan. Datakeskuksen ei aluksi katsottu tarvitsevan YVA-menettelyä, mutta varavoimageneraattorien määrän muututtua YVA-menettely on todettu 2023 tarpeelliseksi.

Espoon kaupungin ympäristö- ja rakennuslautakunta on antanut 29.6.2023 lausunnon kyseisen hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (asianumero 6217/11.01.00/2022).

YVA-selostus on annettu lausuttavaksi 5.2.2024. Lausuntojen viimeinen jättöpäivä on 4.4.2024.

Hanke

Datakeskusta varten Hepokorvessa rakennetaan noin 28 hehtaaria suuri alue Kehä III:n luoteispuolelle Bodomjärvestä etelään. Hankkeen läheisyydessä sijaitsevat Bodomjärven lisäksi muun muassa Matalajärvi sekä Oittaa virkistysalue. Hankealueelle rakennetaan neljä datakeskusta ja tukitoimintoja, kuten teitä ja tukirakennuksia. Rakennusvaihe kestää noin kahdeksan vuotta. Hankkeessa tarkastellaan vaihtoehtoa VE0, jossa hanketta ei toteuteta, sekä vaihtoehtoja VE1 ja VE2, jotka eroavat toisistaan varavoimageneraattorien lukumäärän suhteen.

Datakeskuksen toimiessa se käyttää kantaverkosta saatavaa sähköä. Toiminnasta syntyy merkittävä määrä hukkalämpöä. Hukkalämpöä on tarkoitus hyödyntää Espoon kaukolämpöverkossa. Hankkeella arvioidaan olevan merkittäviä paikallisia ympäristöhaittoja, jotka liittyvät suurimmaksi osaksi luontoarvoihin. Hanke arvioi, että suunniteltujen lievennystoimien jälkeen sillä ei ole Espoon mittakaavassa merkittävää haitallista vaikutusta ympäristöön. Hankkeella on haitallinen kokonaisvaikutus ilmastomuutokseen.

Espoon kaupungin ympäristönsuojelu sekä ympäristöterveys ovat antaneet lausunnon ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.

Ympäristö- ja rakennuslautakunta

§ 41

21.03.2024

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Uudenmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus, kirjaamo

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Tämä pöytäkirja on julkaistu yleisessä tietoverkossa 27.3.2024.

Ote lähetetty 25.3.2024.

Ympäristö- ja rakennuslautakunta

§ 41

21.03.2024

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 41

Muutoksenhakukielto

Edellä mainitusta päätöksestä, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain (410/2015) 136 §:n mukaan hakea muutosta.

**ESPOON KAUPUNGINMUSEO
Lausunto 26.2.2023**

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
PL 36
00521
Helsinki

Viite: UUDELY/6277/2023

**MICROSOFT 3465 FINLAND OY:N ESPOON DATAKESKUSALUETTA KOSKEVA
YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTISELOSTUS**

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on 5.2.2024 pyytänyt Espoon kaupunginmuseon lausuntoa Microsoft 3465 Finland Oy:n Espoon datakeskusalueetta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta (YVA). Espoon kaupunginmuseo hoitaa museolain 314/2019 mukaista alueellisen vastuumuseon kulttuuriympäristötehtävää Espoon kaupungin alueella. Kaupunginmuseo kommentoi hanketta rakennetun kulttuuriympäristön, maiseman ja arkeologisen kulttuuriperinnön osalta.

Tausta

Microsoft 3465 Finland Oy suunnittelee Espooseen uutta datakeskusalueetta, joka tarjoaa suomalaiselle yhteiskunnalle lisääntyvään datan varastointi-, käsittely- ja hallintatarpeeseen lisää tietojenkäsittelykapasiteettia. Hankealue on kooltaan noin 28 ha ja sijoittuu noin 3,5 km Espoon keskuksesta koilliseen, Kehä III:n länsi-/pohjoispuoliselle Hepokorven ja Tollinmäen väliselle alueelle.

Hankealueelle on laadittu asemakaava Hepokorvenkallio, 633300. Asemakaavaa varten tehtiin arkeologinen inventointi ja koekaivaus.

Hankealueella ei ole muinaismuistolain (295/1963) nojalla suojeltuja kiinteitä muinaisjäännöksiä eikä merkittäviä rakennetun kulttuuriympäristön arvoja.

Kaupunginmuseon kanta

Kulttuuriympäristöä koskevat kysymykset on ratkaistu asemakaavaprosessin aikana. Kulttuuriympäristöön liittyvät asiat on otettu riittäväällä tavalla huomioon arviointiselostuksessa.

Espoon kaupunginmuseolla ei ole huomautettavaa arviointiselostuksesta.

Eetu Sorvali
intendentti

Tiedoksi: Museovirasto, kulttuuriympäristön suojelu

Maankäyttö ja ympäristö / Mika Penttilä

27.3.2024

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

Lausuntopyyntö 5.2.2024 UDELY/6277/2023

Microsoft 3465 Finland Oy:n Espoon datakeskusaluetta koskeva ympäristövaikutusten arviointiselostus

Kiitämme lausuntopyynnöstänne.

Fingrid on rakentamassa Hepokorpeen uutta kantaverkon 400/110 kilovoltin sähköasemaa. Alueen kokonaisuuden suunnittelua, asemakaavoitusta ja yhteensovittamista on viety eteenpäin hyvässä yhteistyössä kaupungin, Fortumin, Microsoftin ja Fingridin kesken. Verkkoliitynnöistä on sovittu Fingridin kanssa.

Meillä ei ole lausuttavaa arviointiselostuksesta.

YVA-menettelyn osalta hankkeessa yhteyshenkilönä toimii Mika Penttilä puh. 030 395 5230.

Ystävällisin terveisin

Fingrid Oyj
Maankäyttö ja ympäristö

Mika Penttilä
yksikön päällikkö

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
RAIMO ITKONEN	Telia Tunnistus	03.04.2024 10:03:04 UTC+03:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisälllys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (4 sivua)

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

PL 36

00521 Helsinki

Sähköpostiosoite: kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

Viite: Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntopyyntö 5.2.2024 (UUELY/6277/2023)

Metsähallituksen lausunto Espoon datakeskuksen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

Uudenmaan ELY-keskus on kuuluttanut Espoon datakeskusaluetta koskevan ympäristövaikutusten arviointiselostuksen (YVA). Hankealue sijoittuu Kehä III pohjoispuolelle Hepokorven ja Tollinmäen väliselle alueelle. Hankkeessa alueelle rakennetaan neljä datakeskusrakennusta ja niille tarvittavat tukitoiminnot. Poikkeustilanteita varten datakeskus varustetaan varavoimageneraattoreilla, joissa polttoaineena käytetään kevyttä polttoöljyä ja mahdollisuuksien mukaan bioperäistä kevyttä polttoöljyä.

Metsähallitus hallinnoi hankealueen läheisyydessä Matalajärven Natura-aluetta (osa kiinteistöä 49-891-1-1). Matalajärvi kuuluu Nuuksion kansallispuistoon ja alueella noudatetaan lakia Nuuksion kansallispuistosta (118/1994). Matalajärvi on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon sekä luonto- että lintudirektiivin mukaisena alueena (FI0100092, SAC/SPA). YVA-menettelyssä arvioidussa hankkeessa Matalajärven Natura-alueelle ei sijoiteta uusia toimintoja vaan rakennusalueet sijoittuvat lähimmillään noin 500 m päähän Matalajärven lounaispuolelle.

Metsähallitus lausuu YVA-selostuksesta Matalajärven Natura-alueeseen ja edelleen Nuuksion kansallispuiston kohdistuvien vaikutusten näkökulmasta. Muilta osin hankkeen vaikutukset eivät kohdistu Metsähallituksen hallinnoimille alueille.

Metsähallitus on tutustunut datakeskushankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostukseen (YVA-selostus) ja toteaa siitä lausuntonaan seuraavaa:

Metsähallitus toteaa, että YVA-selostus on tehty laajasti ja arvioinnin tueksi on toteutettu useita selvityksiä ja mallinnuksia. YVA-selostuksen erityisenä ansiona

Metsähallitus pitää uusien menetelmien käyttöä lajistokartoituksissa. Viitasammakon osalta hankkeessa toteutettiin tavanomaisten selvitysmenetelmien ohella ympäristö-DNA:han (eDNA) perustuva selvitys. Metsähallituksen tiedossa ei ole, että eDNA:ta olisi aikaisemmin hyödynnetty hanketasoisissa selvityksissä ja on siksi perusteltua, että menetelmää käytettiin YVA-menettelyssä tavanomaisten selvitysmenetelmien rinnalla. Samanaikaisesti YVA-selostus on Metsähallituksen mielestä rakenteeltaan ja kielellisesti vaikeaselkoinen ja siinä käytetyt käsitteet poikkeavat YVA-menettelyssä yleisesti käytetyistä. Nämä asiat tekevät kokonaisvaikutusten hahmottamisesta sekä vaikutusten merkittävyyden arvioinnista vaikeaa.

Suunniteltu datakeskus sijoittuu Hepokorvenkallion asemakaava-alueelle. Kaava on saanut lainvoiman 19.10.2023. YVA-selostuksessa (s. 77) todetaan, että datakeskushankkeen suunnittelun lähtökohtana on hankkeen toteuttaminen asemakaavan mukaisesti. Hepokorvenkallion asemakaavan vaikutuksista Matalajärveen laadittiin kaavan valmistelun yhteydessä luonnonsuojelulain mukainen Natura-arviointi (Luontotieto Keiron Oy 2021: Hepokorvenkallio asemakaava ja asemakaavan muutos 10.8.2020 – Natura-arvio). Natura-arvioinnista antamassaan lausunnossa (MH 1856/2021, päivätty 18.6.2021) Metsähallitus katsoi, ettei kaavan toteuttaminen aiheuta merkittäviä vaikutuksia Matalajärven Natura-alueeseen edellyttäen, että hulevesien vaikutuksia pintavesiin sekä linnustoon kohdistuvia meluvaikutuksia ehkäistään soveltuvilla menetelmillä. Hulevesien käsittelyyn ja meluvaikutusten vähentämiseen liittyvät tarpeet on myös kirjattu asemakaavan kaavamääräyksiin, joilla mm. rajoitetaan häiritsevää melua tuottavaa toimintaa lintujen pesimäaikaan 15.4.–30.6. sekä syysmuuttohuipun 1.9.–31.10. välisenä aikana.

Espoon datakeskusalueen YVA-selostuksen liitteessä F esitetään arviointi hankkeen vaikutuksista Natura-alueisiin ja niistä erityisesti Matalajärven Natura-alueeseen (Sweco 2023: Espoo Natura 2000 vaikutusten arviointi). Arvioinnissa todetaan, että asemakaavasta vuonna 2021 tehtyä Natura-arviointia on käytetty pohjana Matalajärven tilan ja valuma-alueen kuvauksessa. Metsähallitus toteaa, että YVA-selostukseen liitettyssä Natura-vaikutusten arvioinnissa on ristiriitaisuuksia suhteessa siihen, onko arviointi tehty suunnitellun datakeskuksen osalta vai onko siihen sisällytetty koko Hepokorvenkallion asemakaava-alue, johon kuuluu myös datakeskuksen koillispuolelle sijoittuva Fingrid Oyj:n sähköasema. Arvioinnissa mm. todetaan, että hankkeen vaikutukset kohdistuvat Matalajärveen ainoastaan Bodomjärven kautta. Toisaalla arvioinnin mukaan kuitenkin pieni osa hankealueesta sijoittuu Matalajärven valuma-alueelle. Tämä ristiriita pohjautuu todennäköisesti arvioinnin pohjana käytettyyn Hepokorvenkallion asemakaavan Natura-arviointiin, joka toteutettiin koko

asemakaava-alue huomioiden. Hepokorvenkallion asemakaava jakautuu kahdelle valuma-alueelle, joista suurempi kattaa YVA-menettelyssä käsitellyn datakeskusalueen ja joka laskee vetensä Bodomjärveen. Sen sijaan asemakaavan ET-alueelle sijoittuva Fingridin sähköasema, joka esitetään YVA-selostuksessa suunnitellun datakeskuksen liitännäishankkeena, sijoittuu eri valuma-alueelle, josta pintavedet laskevat Kätträckenin kautta Matalajärveen.

Metsähallitus katsoo, että YVA-selostuksessa esitetyn Natura-arvioinnin suhde Hepokorvenkallion asemakaavan Natura-arviointiin on epäselvä. Vaikka molemmissa arvioinnissa tuodaan esiin vaikutusten arvioinnin kannalta keskeiset näkökohdat, poikkeavat arviointien johtopäätökset osittain toisistaan. Esimerkiksi asemakaavaa varten laaditussa selvityksessä hankkeella arvioidaan olevan vähintään lieviä (mutta räjäytysten osalta mahdollisesti jopa merkittäviä) vaikutuksia lintudirektiivin lajeihin, kun taas YVA-selostuksessa esitettyssä arvioinnissa vaikutuksia ei arvioida aiheutuvan. YVA-selostuksessa liitteenä olevassa arvioinnissa ei myöskään esitetä Hepokorvenkallion asemakaavan kaavamääräyksiä, joilla mm. ehkäistään datakeskuksen toteuttamisesta Matalajärven luontoarvoihin (mm. linnusto) aiheutuvia riskejä.

YVA-selostuksen liitteenä olevan arvioinnin mukaan datakeskuksen toteuttamisella ei arvioida olevan vaikutuksia Matalajärven ravinnekuormitukseen ja tätä kautta edelleen Matalajärven järviluontotyyppiin, kunhan suunnitellut suojoitoimenpiteet ja toimintamallit otetaan käyttöön. Lisäksi arvioinnissa todetaan, että hankkeesta aiheutuu vaikutuksia Matalajärven vesien tilaan ainoastaan välillisesti Bodomjärven kautta. Vaikutuksia ei myöskään arvioida aiheutuvan alueen muihin luontodirektiivin luontotyypeihin tai luontodirektiivin liitteen II lajeihin (hentonäkinruoho, täplälämpikorento, saukko). Metsähallitus katsoo, että nämä johtopäätökset ovat todennäköisesti oikeat ottaen huomioon, että datakeskus toteutetaan Matalajärven valuma-alueen ulkopuolelle. Lisäksi Metsähallitus edellyttää, että hanke toteutetaan tässä yhteydessä Hepokorvenkallion asemakaavan kaavamääräysten mukaisesti, joissa on mm. säädetty hulevesivaikutusten ehkäisemisestä. Metsähallitus huomauttaa, että hulevesien käsittelyratkaisuissa tulee lähtökohtaisesti huomioida kaikki Hepokorvenkallion alueelle suunnitellut rakenteet ja hulevesien käsittely toteuttaa siten, ettei toiminta vaaranna Matalajärven Natura-alueen tilaa.

Tehdyn arvioinnin mukaan datakeskuksen rakentamisesta tai toiminnasta ei aiheudu vaikutuksia myöskään lintudirektiivin lajeihin melusta tai valosta aiheutuvan häiriön, lisääntyvän törmäysriskin tai hulevesien hallinnasta aiheutuvien hydrologisten

muutosten vuoksi. Metsähallitus huomauttaa, että arviointi poikkeaa tältä osin Hepokorvenkallion asemakaavaa varten tehdystä arvioinnista, jonka mukaan datakeskuksen rakentamisesta pesimälinnustolle aiheutuva melu voi olla merkittävää varsinkin paalutusten ja räjäytysten vuoksi. Näitä vaikutuksia on myös ehkäisty Hepokorvenkallion kaavamääräyksillä, jotka velvoittavat suunnittelemaan mahdolliset rakennustyöt siten, että melua tuottavat toimenpiteet ajoitetaan lintujen kannalta herkkien kausien ulkopuolelle.

Kokonaisuudessaan Metsähallitus toteaa, että suunnitellun datakeskuksen vaikutuksia on jo ennen YVA-menettelyä tarkasteltu kattavasti Hepokorvenkallion asemakaavan Natura-vaikutusten arvioinnissa (Keiron 2021). Hanke on Metsähallituksen näkemyksen mukaan mahdollista toteuttaa ilman merkittäviä vaikutuksia Matalajärven Natura-alueeseen, kunhan hankkeen toteutuksessa huomioidaan Hepokorvenkallion asemakaavan kaavamääräykset ja kaavan Natura-arvioinnin yhteydessä esiin nostetut tarpeet hankkeen mm. hulevesi- ja linnustovaikutusten ehkäisemiseksi. Metsähallitus korostaa hankkeen rakentamisen aikaisten vaikutusten ehkäisemistä koko Hepokorvenkallion asemakaava-alueen osalta niin datakeskusalue kuin siihen liittyvät oheisrakenteet (erityisesti Fingrid Oyj:n sähköasema) huomioiden.

Lausunnon valmistelusta ovat vastanneet maankäytön erityisasiantuntija Asko Ijäs.

Jyväskylässä 3.4.2024

Raimo Itkonen

Tiimivastaava

Metsähallitus, Luontopalvelut

Tiedoksi Metsähallitus

Aluesuunnittelu / Henri Jutila

Uudenmaa ELY-keskus
UUDELY/6277/2023

Lausunto Microsoft 3465 Finland Oy:n Espoon datakeskusalueetta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on pyytänyt Uudenmaan liitolta lausuntoa Microsoft 3465 Finland Oy:n Espoon datakeskusta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.

Hankkeen kuvaus

Microsoft suunnittelee datakeskuksen rakentamista Espooseen Hepokorven ja Tollinmäen väliselle alueelle. Hankealueen koko on noin 28 hehtaaria. Datakeskus on yksi kolmesta pääkaupunkiseudulle suunnitellusta erillisestä ja itsenäisesti toimivasta Microsoftin datakeskuksesta.

YVA-selostuksessa on esitetty tiedot hankkeesta ja sen vaihtoehtoista sekä arviointityön tuloksena muodostettu arvio eri hankevaihtoehtojen vaikutuksista. Arviointityössä on tarkasteltu seuraavia vaihtoehtoja:

- Hankevaihtoehto 0: Datakeskusta ei rakenneta eikä oteta käyttöön hankealueella.
- Hankevaihtoehto 1: Hankealueelle rakennetaan ja otetaan käyttöön neljä datakeskusrakennusta, joista jokaisella on omat varavoimageneraattorit polttoainesäiliöineen. Lisäksi hankealueelle rakennetaan tarvittavat tukitoiminnot.
- Hankevaihtoehto 2: Hankealueelle rakennetaan ja otetaan käyttöön neljä datakeskusrakennusta. Vain yksi datakeskusrakennus varustetaan varavoimageneraattoreilla polttoainesäiliöineen. Lisäksi hankealueelle rakennetaan tarvittavat tukitoiminnot.

Uudenmaan liiton lausunto

Uudenmaan liitto kehotti ympäristövaikutusten arviointiprosessin aiemmassa vaiheessa YVA-ohjelmasta annetussa lausunnossaan korjaamaan maakuntakaavatilannetta koskeneen kirjauksen vastaamaan Korkeimman hallinto-oikeuden 13.3.2023 antamia ratkaisuja. YVA-selostuksessa Uudenmaan liiton lausunto on otettu asianmukaisesti huomioon.

Arviointiselostus on sisällöltään hyvin kattava ja tarkasteltavien vaihtoehtojen arviointi on tehty asiantuntevasti. Uudenmaan liitolla ei ole huomautettavaa ympäristövaikutusten arviointiselostuksen laajuuteen tai johtopäätöksiin.

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa on useimmissa vaikutusarviointikohdissa arvioitu hankkeen vaikutuksia ehkäisemis- ja lieventämistoimenpiteiden kanssa, eikä vaikutuksia ilman ehkäisemis- ja lieventämistoimenpiteitä ole juurikaan erikseen arvioitu. Haittojen ehkäisemis- ja lieventämistoimenpiteet sisältyvät siis suurelta osin jo hankkeen suunnitelmiin. Uudenmaan liitto pitää esitettyjen ehkäisemis- ja lieventämistoimenpiteiden huomioimista hankkeen jatkosuunnittelussa ja toteutuksessa olennaisen tärkeänä.

Uudenmaan liitolla ei ole huomautettavaa alueiden käyttöön liittyen. Hankkeen maankäyttö, mukaan lukien rakennusten sijoittuminen, tarvittavat tekniset liitännät sekä liikenne on ratkaistu alueen yleis- ja asemakaavoissa.

Hankkeella on toteutuessaan pidemmällä aikavälillä positiivinen vaikutus Uudenmaan ilmastotavoitteiden saavuttamiseen. Uudenmaan liiton mielestä ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa kuvatut arvioinnit antavat tarvittavat tiedot lupaharkintaan.

Paula Autioniemi
va. aluesuunnittelun
vastuualueen johtaja

Kaarina Rautio
Suunnittelupäällikkö

Jakelu

kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi
toimisto@uudenmaanliitto.fi

Väylävirasto Trafikledsverket

Lausunto

1 (3)

VÄYLÄ/3236/06.00.03/2023

3.4.2024

Uudenmaan ELY-keskus
kirjaamo
kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi

Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntopyyntö 5.2.2024 (UUDELY/6277/2023)

Lausunto Microsoft 3465 Finland Oy:n Espoon datakeskusalueutta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta

Uudenmaan ELY-keskus on pyytänyt Väylävirastolta lausuntoa Microsoft 3465 Finland Oy:n datakeskusalueutta koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.

Microsoft 3465 Finland Oy suunnittelee Espooseen uutta datakeskusta. Hankealue on kooltaan noin 28 hehtaaria ja sijoittuu noin 3,5 km Espoon keskuksesta koilliseen, Kehä III:n länsi-/pohjoispuoliselle Hepokorven ja Tollinmäen väliselle alueelle. Tämänhetkisen hankesuunnitelman mukaan hankealueelle rakennetaan neljä datakeskusrakennusta ja niille tarvittavat tukitoiminnot.

Hankevaihtoehtona VE1 arvioidaan tilannetta, jossa hankealueelle rakennetaan ja otetaan käyttöön neljä (4) datakeskusrakennusta, joista jokaisella on omat varavoimageneraattorit polttoainesäiliöineen (polttoainekapasiteetti yhteensä noin 600 MW vuodessa). Hankevaihtoehtona VE2 arvioidaan tilannetta, jossa hankealueelle rakennetaan ja otetaan käyttöön neljä (4) datakeskusrakennusta, mutta vain yksi datakeskusrakennus varustetaan varavoimageneraattoreilla polttoainesäiliöineen (polttoainekapasiteetti yhteensä noin 165 MW). Hankevaihtoehto VE2 ei sisällynyt tämän hankkeen YVA-ohjelmaan, joka toimitettiin ELY-keskukselle 25.4.2023.

Hanke käsittää kahden 110 kV/262 MVA:n maakaapeliyhteyden (N-1) ja yhden vastaavan varakaapeliliitännän (N-2) rakentamisen Fingrid Oyj:n Hepokorven sähköaseman ja Microsoftin datakeskuksen sähköaseman välille. Kaapelireitin pituus on noin 400 m. Kaapelireitti tulee sijaitsemaan pääosin vastarakennetun kunnallisen tien alla. Kaapelireitti toteutetaan maanalaisena.

Hankkeeseen liittyy merkittäviä maanrakennustöitä, mukaan lukien pintamaan poisto ja kallion louhinta. Kaivuun ja louhinnan kokonaismäärä alueella on 690 482 m³, josta kallion louhintaa on 193 040 m³. Tuodun kiviaineksen määräksi on arvioitu 272 118 m³. Datakeskusalue rakennetaan ja otetaan käyttöön vaiheittain. Datakeskusalueen rakennusvaiheen arvioidaan kestävän kokonaisuudessaan noin kahdeksan vuotta.

3.4.2024

Rakentamisen aikana hulevedet kerätään ja johdetaan pois työmaalta hallitusti pintavesien hallintajärjestelmien ja viemärirakenteiden avulla. Hepokorvenkaaren hulevesien hallinnasta vastaa Espoon kaupunki ja siinä tullaan huomioimaan myös tiealueiden ja vierustonttien vesienhallinta. Espoon kaupungilla on aikomuksena parantaa alueen yleisiä hulevesienhallinta mahdollisuuksia mm. suurentamalla olemassa olevaa Puotismäentien alittavaa rumpuputkea sekä lisäämällä viivytyskapasiteettia alueelle. Espoon suunnittelemien parannuksien aikataulu ei ole YVA-menettelyn aikana täysin varmistunut, joten jos suunnitellut parannukset eivät ole valmiita ennen pohjoisen alueen rakentamista, tullaan vesien hallintaa lisäämään hankealueella.

Hankevaihtoehtojen VE1 ja VE2 välillä ei kokonaisuutena arvioiden ole merkittäviä eroja rakentamis-, toiminta- tai toiminnan päättämisvaiheessa liikenteeseen kohdistuvien vaikutusten suhteen. Suurin osa datakeskushankkeeseen liittyvästä liikenteestä kohdistuu Kehä III:lle, jossa hankkeen vaikutus liikennemääriin on suhteellisen vähäinen hankkeen kaikissa vaiheissa. Liikennemäärä Kehä III:lla kasvaa datakeskushankkeen vaikutuksesta maksimissaan 1 % verrattuna nykytilanteeseen. Hepokorventiellä, jonka kautta pääkulkuyhteys datakeskusalueelle järjestetään, liikennemäärät kasvavat huomattavasti nykytilanteeseen verrattuna. Liikennöinti Hepokorventiellä tapahtuu vain lyhyellä tieosuudella, eikä kulje asuintalojen tai muiden herkkien kohteiden ohi, mikä vähentää liikennevaikutuksen merkittävyyttä. Pieni osa datakeskushankkeeseen liittyvästä liikennöinnistä kohdistuu ja aiheuttaa lieviä liikennevaikutuksia myös muille hankealueen ympäristön liikenneväylille (kuten Auranportin tie).

Hankevaihtoehtoon VE1 liittyy hieman enemmän polttoaineiden kuljetuksia kuin vaihtoehtoon VE2. Suurempien polttoaineiden kuljetusmäärien seurauksena myös kuljetuksiin liittyvät riskit ovat hankevaihtoehdossa VE1 hieman suurempia kuin vaihtoehdossa VE2. Kuljetuksissa noudatetaan vaarallisten aineiden kuljetuksia koskevia määräyksiä ja ohjeita.

Väylävirasto esittää lausuntonaan:

Väylävirasto muistuttaa, että liikenneväylien stabiliteetti ja turvallisuus on varmistettava kaikissa tilanteissa. Suunniteltujen rakenteiden vaikutukset liikenneväylien stabiliteettiin on tarkasteltava huolellisesti hankkeen tarkemmassa jatkosuunnittelussa. Hankealue rajautuu Kehä III:een, joka on yksi Suomen tärkeimmistä tieliikenneväylistä. Hankealueen maanrakennustöiden suunnittelussa on erityisellä huolella varmistuttava siitä, että väylälle ei aiheudu minkäänlaisia haittoja.

Kehä III tiealueen välittömässä läheisyydessä tehtävät louhinnat, täytöt ym. toimenpiteet on suunniteltava ja toteutettava siten, että tien stabiliteetille, rakenteille, kunnolle ja kunnossapidolle ei aiheudu riskejä. Seuraavissa suunnitelmavaiheissa väyläalueilla sekä niiden rajalla ja läheisyydessä tehtäville toimenpiteille ja rakenteille on laadittava suunnitelmat, joissa huomioidaan väyläalueet. Erityisesti maa-, pohja- ja kalliorakentamiseen liittyvistä töistä on laadittava ohjeiden mukaiset suunnitelmat ja ne on hyväksyttävä väyläviranomaisella. Väyläviranomainen voi asettaa ehtoja, esim. tie-

3.4.2024

ja pohjarakenteiden tarkkailuvelvoitteita toteutuksen ajaksi ja tarvittaessa myös rakentamisen jälkeen.

Väylävirasto kiinnittää huomiota suunniteltuun hulevesien johtamiseen Kehä III:n sivuojaan. Maanteiden kuivatusjärjestelmä on tarkoitettu ja mitoitettu vain liikenneväylän kuivatukseen eikä sivuojiin voi lähtökohtaisesti johtaa kuivatusvesiä. Hulevedet eivät myöskään saa lisätä väylien alittaviin rumpuihin kohdistuvaa kuormitusta. Väylävirasto muistuttaa, että hulevesien johtamisesta teiden sivuojiin on sovittava erikseen ELY-keskuksen kanssa. Hulevesien hallinnan suunnittelussa tulee huomioida Väyläviraston ohje *Teiden ja ratojen kuivatuksen suunnittelu (VO 93/2023)*.

Maanteiden osalta lausuu tarvittaessa tarkemmin Uudenmaan ELY-keskuksen L-vastuualue.

Tämä asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu.

Väylävirastossa asian on ratkaissut yksikönpäällikkö Laura Yli-Jama ja esitellyt asiantuntija, ympäristö Katri Kallio.

Jakelu	Väyläviraston kirjaamo Uudenmaan ELY-keskuksen kirjaamo										
Tiedoksi	<table><tbody><tr><td>Tuula Säämänen</td><td>Väylävirasto</td></tr><tr><td>Marketta Hyvärinen</td><td>Väylävirasto</td></tr><tr><td>Katja Koskelainen</td><td>Väylävirasto</td></tr><tr><td>Arto Kärkkäinen</td><td>Uudenmaan ELY-keskus, L-vastuualue</td></tr><tr><td>Jenni Rautiainen</td><td>Uudenmaan ELY-keskus, L-vastuualue</td></tr></tbody></table>	Tuula Säämänen	Väylävirasto	Marketta Hyvärinen	Väylävirasto	Katja Koskelainen	Väylävirasto	Arto Kärkkäinen	Uudenmaan ELY-keskus, L-vastuualue	Jenni Rautiainen	Uudenmaan ELY-keskus, L-vastuualue
Tuula Säämänen	Väylävirasto										
Marketta Hyvärinen	Väylävirasto										
Katja Koskelainen	Väylävirasto										
Arto Kärkkäinen	Uudenmaan ELY-keskus, L-vastuualue										
Jenni Rautiainen	Uudenmaan ELY-keskus, L-vastuualue										

ASIAKIRJA / HANDLING / DOCUMENT

Tämä asiakirja on allekirjoitettu Väyläviraston sähköisen allekirjoituksen palvelussa.
Voit varmistaa Adobe Acrobatilla sähköisen allekirjoituksen eheyden.

Denna handling är undertecknad i Trafikledsverkets tjänst för elektroniska underskrifter.
Du kan verifiera den elektroniska underskriften med Adobe Acrobat.

This document has been signed at Finnish Transport Infrastructure Agency's service for
electronic signatures.
You can verify the authenticity of the signature by using Adobe Acrobat.

ALLEKIRJOITUKSET / UNDERSKRIFTER / SIGNATURES

Allekirjoittaja	Laura Yli-Jama
Allekirjoitusaika	03.04.2024 16:35
Allekirjoittaja	Katri Kallio
Allekirjoitusaika	03.04.2024 16:40

ASIAKIRJAT

Asiakirja

Espoon datakeskus YVAS Väylävirasto lausunto.pdf

